

Identifying and analyzing the effective key drivers on the development of sport for all in Iraq country using mutual influence analysis

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

.....18 March 2022

Received in revised form:

.....10 June 2022

Accepted:

.....16 June 2022

Published online:

.....25 June 2022

Keywords:

Development

Iraq Country

Key drivers

Sport for all

Introduction: The development of sport for all means creating opportunities for more people to participate in it and improving the achievements of this participation. The purpose of this research was to identifying and analyzing the effective key drivers on the development of sport for all in Iraq country using mutual influence analysis in a 10-year horizon.

Methods: The research method was a mixed method in type of exploratory that in terms of the objective was applied and implemented in the content analysis (examination of documents related to the research topic) and field (interview, expert panel, and questionnaire). The statistical population of the research was made up of experts in the field of sport for all and foresight, who were selected through targeted and accessible sampling. Content analysis, interviews, and panel of experts were conducted to determine the final drivers. Data collection was done based on a questionnaire to perform mutual influence analysis. Also, mode was used to enter the final data to be entered into the Mic Mac software.

Results The research results showed that 7 economic drivers, 8 social drivers, 8 cultural drivers, 8 political drivers, 7 legal drivers and 8 technological drivers play a role in the development of sport for all. However, only 8 drivers were determined as key drivers for the development of sport for all in Iraq.

Conclusion: Iraq's sports managers and officials can provide the field for the growth and development of sport for all in Iraq in the coming years in a 10-year horizon by considering the identified ey drivers.

Cite this article:. *Sport Management Journal*, 56 (1), 1-20. DOI: <http://doi.org/0000000000000000>

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran, Faculty of Sport Sciences and Health.

Extended Abstract

Introduction

Sports for all is basically a philosophy and a message to motivate people to participate in sports and other physical activities. It is also a message for policymakers to use their position to advance this movement and provide opportunities for broad participation of people in sports (Beram & Semotiuk, 1991). Also, sport for all is a type of physical activity that causes health, succulence and exhilaration by expending physical energy, and it is possible for all people to participate in it (Asefi et al., 2013). Such an approach requires growth and development in any society, especially third-world societies, in order to reach its transcendental and ultimate goals. Development is the process of creating any change that leads to tangible and sustainable progress, advancement, promotion, evolution, expansion, growth and/or improvement (Astle, 1989). On the other hand, the development of sports is related to participation and promoting the opportunities and benefits of participation (Shilbury et al., 2008).

The development of sport for all means creating the opportunity for more people to participate in it and promoting and improving the achievements of this participation. Planning for the development of sport for all is influenced by macro trends, actions, events, and various elements that are often associated with uncertainty and cannot be accurately predicted. Therefore, decision-makers need to know the possible future spaces and any system that wants to be successful must define its goals by looking into the future and examining all the complexities, and then determine how and when to achieve those goals in this turbulent and constantly changing environment (Nazari et al., 2019). In this case, the identification of drivers affecting the future of sports can to some extent identify different futures with different possibilities (Shahvali Kohshouri et al., 1401).

Drivers are the forces of change in the system, the understanding of which creates the active power and optimal management of the studied system (Mohammedpour et al., 2019). Although extensive studies have been carried out in the field of sport for all, attention to future-oriented planning has been paid less attention (Nazari et al., 2019) and studies show that there is no research about the foresight of sport for all in Iraq. Therefore, according to the state of sport for all in Iraq and the necessity of its growth and development in order to achieve the desired future results, it is necessary to identify and analyze the key drivers affecting the development of sport for all in Iraq, and in this way recommend and recommendations for current and future actions. Therefore, there is a research gap regarding sport for all, especially in Iraq. Considering these cases, the main question of this research is, what are the key drivers affecting the development of sport for all in Iraq and what is their status?

Methods

The research method was a mixed method in type of exploratory, which was implemented in terms of the purpose of the applied type and in the documentary (examination of documents related to the research topic) and field (interview, expert panel, and questionnaire). According to the nature of the research, this research has used a combination of prospective methods (review of sources, expert panel, and cross-

matrix analysis). 10 experts in the field of sport for all and foresight were interviewed to advance the goals of the research in its various stages. The sampling method in the present research was purposeful and was implemented in census. In addition to document analysis and the content of interviews with experts in the field of sport for all and future projections, the number of 46 primary drivers was identified. After identifying the drivers, an expert panel was formed with 2 rounds consisting of 10 experts to determine the final drivers to be included in the Mic Mac analysis. Finally, 30 drivers remained in 6 areas. In the phase of cross-matrix analysis, a questionnaire containing a 30*30 matrix was provided to the experts and based on the instructions for completing this matrix, the questionnaires were completed and collected. After collection, the data was entered into the software and analyzed. To enter the final data to enter the Mic Mac software, the method of sampling was used, which is the best method for gathering the opinions of experts in Mic Mac analysis (Asgharpour, 2016).

Results

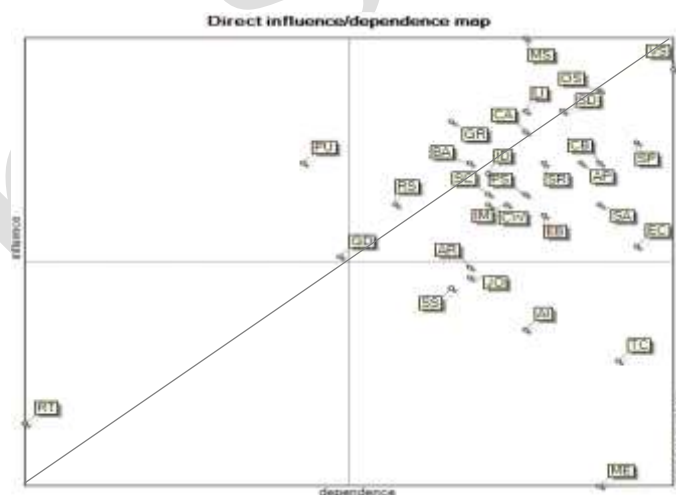

Fig 1. Distribution of variables and its types
Fig 1 and the analysis made with using the Mic Mac software shows the effects of 30 drivers effective on the development of sport for all in Iraq.

Table 1. Key influential drivers (direct and indirect)

Rank	driver	Direct influence	drivers	Indirect influence
1	MS	417	MS	412
2	VS	401	VS	397
3	OS	391	OS	386
4	SD	380	LI	376
5	LI	380	SD	375
6	GR	375	GR	374
7	CA	370	SP	369
8	SP	364	CA	369

Table 1 shows the key drivers influencing the development of sport for all in Iraq in terms of their direct and indirect influences.

Conclusion

The results of the research showed 8 drivers of increasing media support for the development of sports at the community level (MS), the growth and expansion of the use of virtual and internet space in the field of sports (VS), the support of high-ranking officials and managers for the development of sport for all (OS), recognition of sports as an effective factor in sustainable development (SD), the legal involvement of various organizations for the development of sport for all (LI), the establishment of government laws and regulations supporting sport for all (GR), changing people's beliefs and attitudes towards sport for all and health-oriented sports (CA)) and the increase of social programs encouraging sports participation and personal health (SP) are considered as the key drivers of the development of sport for all in Iraq. Therefore, the managers and officials of Iraq, especially in the field of sports, can take into account the drivers identified and especially emphasize the key drivers identified in the current research while knowing about the future, providing context of the growth and development of sport for all in the Iraq country in the coming years in a 10-year horizon.

Keywords

Development, Iraq Country, Key drivers, Sport for all

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

Funding: The research was done without using financial resources.

Authors' contribution: The authors have contributed equally.

Conflict of interest: There is no conflict of interest.

Acknowledgments: The authors consider it necessary to thank the respected referees for providing structural and scientific comments.

مدیریت ورزشی

شناسایی و تحلیل پیشران های کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق با کاربرد تحلیل تأثیرات متقابل

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>مقدمه: توسعه ورزش همگانی به معنای ایجاد فرصت مشارکت بیشتر افراد در ورزش همگانی و بهبود دستاوری های حاصل از این مشارکت است. هدف این تحقیق شناسایی و تحلیل پیشران های کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق با کاربرد تحلیل تأثیرات متقابل در یک افق ۱۰ ساله بود.</p> <p>روش پژوهش: روش تحقیق آمیخته از نوع اکتشافی بود که به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به شیوه اسنادی (بررسی اسناد و مدارک مرتبط با موضوع تحقیق) و میدانی (مصاحبه، پنل خبرگان و پرسشنامه) اجرا شد. جامعه آماری تحقیق حاضر را خبرگان حوزه ورزش همگانی و آینده نگاری تشکیل داده بودند که به شیوه نمونه گیری هدفمند و در دسترس انتخاب شدند. تحلیل اسنادی، مصاحبه و پنل خبرگان برای تعیین پیشران های نهایی اجرا شد. جمع آوری داده ها برای اجرای تحلیل اثرات متقابل بر اساس پرسشنامه صورت گرفت. همچنین، روش مدگیری برای ورود داده های نهایی برای ورود به نرم افزار میک مک استفاده شد.</p> <p>یافته ها: نتایج تحقیق نشان داد ۷ پیشران اقتصادی، ۸ پیشران اجتماعی، ۸ پیشران فرهنگی، ۸ پیشران سیاسی، ۷ پیشران قانونی و ۸ پیشران فناوری در توسعه ورزش همگانی نقش دارند. با این حال، تنها ۸ پیشران به عنوان پیشران کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق تعیین شدند.</p> <p>نتیجه گیری: مدیران و مسئولان ورزشی کشور عراق می توانند با در نظر گرفتن پیشران های کلیدی شناسایی شده زمینه رشد و توسعه ورزش همگانی در کشور عراق را طی سال های آتی در یک افق ۱۰ ساله فراهم سازند.</p>	<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱۱/۲۵</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۲۸</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱/۲۵</p> <p>کلیدواژه ها: توسعه پیشران های کلیدی کشور عراق ورزش همگانی</p>

استناد:

DOI: <http://doi.org/00000000000000000000000000000000>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی.

مقدمه

ورزش همگانی یا به عبارتی ورزش برای همه (پالم و وولفانگ؛ ۲۰۰۲)، اساساً یک فلسفه و یک پیام برای برانگیختن افراد جهت مشارکت در ورزش و دیگر فعالیت‌های بدنی است. همچنین یک پیام برای سیاستگذاران برای استفاده از موقعیت خود جهت پیشبرد این جنبش و تدارک فرصت برای مشارکت گسترده افراد در ورزش است (برام و سموتویک؛ ۱۹۹۱). تکسیرا^۳ (۲۰۰۹) بیان می‌کند هدف و قصد "ورزش برای همه" این است که فعالیت‌های بدنی و ورزش را دموکراتیک کند و آنها را برای کل افراد بدون توجه به ظرفیت‌های بدنیشان در دسترس قرار دهد (کیراکوسیان؛ ۲۰۱۹). "ورزش برای همه" یک ایده جهانی المپیک پذیرفته شده توسط نهادهای فراملی مانند شورای اروپا، یونسکو و سازمان ملل است تا اقداماتی انجام شود که اطمینان حاصل شود همه افراد از فرصت برابر برای شرکت در ورزش برخوردار هستند (جسپرسن؛ ۲۰۱۵).

مفهوم جنبش "ورزش برای همه" در بحث گسترده‌تر ارزش ورزش و منافع خصوصی و عمومی آن قرار دارد. بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی، ورزش را وسیله‌ای برای دستیابی به نتایج غیرورزشی مانند ارتقای حقوق بشر و کرامت انسانی در نظر گرفته‌اند (کیراکوسیان، ۲۰۱۹). دانگ^۴ (۱۹۹۹)، بیان می‌کند فلسفه ورزش همگانی بر روی رقابت تمرکز ندارد، بلکه بیشتر بر روی مشارکت در ورزش که فراهم کننده خدمات جمعی همچنین فواید فردگرایانه است، تمرکز دارد. با این وجود، هدف اصلی جنبش ورزش همگانی تقویت مجدد بدن و فکر افراد با انرژی و قدرت به عنوان ابزارهای ارزشمند خوب لذت بردن و افزایش خود تحقیقی افراد است و به طور کلی، ورزش برای همه یک اصطلاح برای تشریح دامنه‌ای از سیاست‌هایی است که باید توسط دولت‌ها برای ارتقاء و توسعه مشارکت فعال در فعالیت بدنی و ورزش در جامعه اتخاذ گردد (آصفی و همکاران، ۱۳۹۲).

ورزش همگانی توسط شورای اروپا^۵ (۱۹۷۶) به عنوان چیزی کاملاً متفاوت از مفهوم اصلی ورزش تعریف شده است که نه تنها ورزش حقیقی، بلکه شاید تمام اشکال مختلف فعالیت بدنی از بازی‌های سازماندهی نشده خودجوش تا حداقل تمرین بدنی که به طور منظمی اجرا می‌شود را در بر می‌گیرد (آمان و همکاران؛ ۲۰۰۹). ورزش همگانی به عنوان یک واژه جامع برای تفریح، توسعه ورزشی، برنامه‌های مشارکت جمعی و فعالیت‌های تفریحی - فرهنگی با هدف فراهم نمودن فرصت‌های اوقات فراغت و ارتقای سلامتی برای مشارکت‌کنندگان در آن در نظر گرفته شده است (داکوستا و میراگایا؛ ۲۰۰۲). همچنین، ورزش همگانی نوعی فعالیت بدنی است که با صرف انرژی بدنی باعث سلامتی، نشاط و شادابی می‌گردد و امکان شرکت در آن برای همه افراد وجود دارد (آصفی و همکاران، ۱۳۹۲). چنین جنبش و رویکردی برای رسیدن به اهداف متعالی و غایی خود نیازمند رشد و توسعه در هر جامعه‌ای به خصوص جوامع جهان سوم است.

تعاریف مختلفی از واژه "توسعه" وجود دارد (گیرگینوف، ۲۰۰۸). توسعه فرآیند ایجاد هر تغییری است که منجر به پیشرفت، ترقی، ارتقاء، تکامل، گسترش، رشد و/یا بهبود ملموس و پایدار شود (آستل؛ ۱۹۸۹). بلک^۶ (۲۰۱۰)، توسعه را به معنای مداخله

1. Palm & Wolfyang

2. Beram and Semotiuk

3. Teixeira

4. Kirakosyan

5. Jespersen

6. Dong

7. The Council of Europe

8. Aman et al

9. DaCosta & Miragaya

1. Girginov 0

1. Astle 1

1. Black 2

سازمان یافته در امور جمعی طبق یک استاندارد بهبود و پیشرفت می داند که مداخله‌ای و عمدی است (درب‌گیرنده تعداد زیادی از سازمان‌ها و بازیگران بالقوه و برای اهداف و نتایج محتمل اما متنوع و هدفمند)، در مفهوم و اجرا در مقیاس بزرگ و از بالا به پایین یا مقیاس کوچک و از پایین به بالا صورت می‌گیرد و می‌تواند از نظر سیر حرکتی رو به جلو باشد که اغلب تغییرات ایجاد می‌کند به تغییر و جایگزینی فرآیندها، سیستم‌ها و ساختارهای قدیمی و کهنه شود یا می‌تواند یک فرآیند محدودکننده باشد که دیدگاه توسعه‌دهنده «بالا به پایین» را تقویت کند که ممکن است از نظر ایجاد فرصت‌های جدید به جای رهایی‌بخش بودن، مانع احتمالات تغییر شود (آستل، ۲۰۱۴).

در ابتدا واژه توسعه بیشتر از نظر اقتصادی مد نظر بوده است، اما اخیراً از دیدگاه اجتماعی - اقتصادی گسترده‌تری به آن نگریسته شده است و با مجموعه‌ای از شاخص‌های استاندارد زندگی، مانند شاخص توسعه انسانی که شامل امید به زندگی، سواد بزرگسالی، نرخ ثبت نام در مدارس و سرانه تولید ناخالص داخلی هر فرد اندازه‌گیری می‌شود (دانلی و همکاران؛ ۲۰۰۷)، به طور کلی، توسعه بر رفاه عمومی و شاخص‌های کیفیت زندگی، مانند سلامت محیط زیستی و آزادی سیاسی تمرکز دارد (لورمور و بکام؛ ۲۰۰۹). در این بین، توسعه ورزش فرآیندی است که درصدد فراهم کردن فرصت برای افراد در هر سنی، با هر درجه‌ای از علاقه و سطوح توانایی برای شرکت، بهتر شدن و تعالی در فعالیت‌های ورزشی انتخابی خود است (ادی؛ ۱۹۹۳). همچنین، توسعه ورزش فرآیندی است که به موجب آن فرصت‌ها، فرآیندها، سیستم‌ها و ساختارهای مؤثر طوری ایجاد می‌شوند تا افراد را در همه گروه‌ها یا مناطق (یا گروه‌ها و مناطق خاص) قادر سازد یا تشویق کند در ورزش و تفریح شرکت کنند و عملکرد خود را تا هر سطحی که می‌خواهند بهبود بخشند (کالینز؛ ۱۹۹۵). به علاوه، توسعه ورزش شکلی از مداخله اجتماعی است که شامل مجموعه‌ای از اصول، فرآیندها و اقدامات است که به دنبال ایجاد فرصت‌هایی برای برانگیختن و تشویق افراد برای شرکت در ورزش و فعالیت‌بدنی در هر سطح از توانایی و در تمام مراحل چرخه زندگی است (کریر؛ ۲۰۰۹). در کل به نظر می‌رسد توسعه ورزش یک مفهوم "جامع" برای هر فعالیتی است که درصدد فراهم کردن فرصت‌هایی برای مشارکت و تعالی افراد در ورزش و همچنین برای استفاده از ورزش به نفع توسعه افراد و جوامع باشد (آستل، ۲۰۱۴). اساساً توسعه ورزش مربوط به مشارکت و ارتقای فرصت‌ها و مزایای مشارکت است (شیلبری و همکاران؛ ۲۰۰۸). به طور کل سیستم توسعه ورزش دو هدف اصلی دارد که عبارتند از افزایش تعداد افراد فعال در ورزش و بهبود کیفیت دستاوردهای ورزشی (رستندی و همکاران؛ ۲۰۲۱). از این رو، توسعه ورزش همگانی به معنای ایجاد فرصت مشارکت بیشتر افراد در ورزش همگانی و ارتقاء و بهبود دستاوری‌های حاصل از این مشارکت است. چنین فرآیندی نیازمند طرح‌ها و برنامه‌های مدون و جامع برای اجرا و بهره‌مندی از نتایج آن است.

کلان‌روندها، اقدامات، رویدادها و عناصر مختلفی که اغلب با عدم قطعیت همراه هستند و امکان پیش‌بینی دقیق آن‌ها وجود ندارد، برنامه‌ریزی برای توسعه ورزش همگانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. از این رو، تصمیم‌گیران نیازمند شناخت فضاها و آینده احتمالی بوده و هر سیستمی که در پی موفقیت باشد، باید ضمن نگاه به آینده و بررسی تمام پیچیدگی‌ها، اهداف خود را مشخص و نحوه و زمان رسیدن به آن اهداف را در این محیط پرتلاطم و دائماً در حال تغییر مشخص سازد (نظری و همکاران، ۱۳۹۹)، چرا که تلاش برای معماری آینده در محیط سرشار از تغییر و بی‌ثباتی و آکنده از عدم قطعیت‌ها، تنها رویکردی است که احتمال

1. Donnelly et al

2. Levermore & Beacom

3. Eady

4. Collins

5. Cryer

6. Shilbury et al

7. Rustand et al

موفقیت‌های بیشتری دارد (خزائی و محمودزاده، ۱۳۹۲). برنامه‌ریزی و تجزیه و تحلیل محیطی بر پایه شرایط کنونی با پیش فرض متغیر بودن شرایط، دیگر برای آینده بلندمدت محیط‌های ورزشی پاسخگو نیست و پیش‌دستی در واکنش‌ها و نیز کنشگر بودن در قبال تغییرات آینده، لحاظ کردن نوعی آینده‌نگری و آینده‌سازی را در مدیریت راهبردی می‌طلبد (فرخی‌شاهی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۱). در این میان، شناسایی پیشران‌های موثر بر آینده ورزش تا حدودی می‌تواند آینده‌های گوناگون را با احتمالات مختلف مشخص نمایند (شهوولی کوه‌شوری و همکاران، ۱۴۰۱). درک و شناسایی آینده ورزش همگانی را می‌توان با تبیین اثرات پیشران‌های فرهنگی - ایدئولوژی، اقتصادی - صنعتی، سرمایه مالی - انسانی، دستاورد مشارکت، سیاسی و اجتماعی آسان نمود (عبدالصالحی و همکاران، ۱۳۹۸). از این رو، امروزه تحلیل‌های مبتنی بر آینده به عنوان رویکردی موثر جهت توسعه و پیشرفت شناخته می‌شوند. این روند که از آن به عنوان آینده‌نگاری یاد می‌شود از اهمیت و مزایای بیشماری برخوردار است.

آینده‌نگاری شامل آگاهی سازنده از چالش‌ها و فرصت‌های بلندمدت در تصمیم‌گیری‌های آنی و ضروری است که می‌تواند برای ارائه ورودی‌های ارزشمند جهت تدوین استراتژی و همچنین بسیج اقدامات استراتژیک جمعی مورد استفاده قرار گیرد (لوستیگ؛ ۲۰۱۷). همچنین، آینده‌نگاری فرآیند ترسیم چشم‌انداز میان‌مدت و بلندمدت و جمع‌آوری منظم، مشارکتی و هوشمندانه اطلاعات آینده با هدف ارائه تصمیم‌گیری‌های روز و بسیج اقدامات مشترک تعریف شده است (گاوینگان و همکاران؛ ۲۰۰۱). به طور کلی، آینده‌نگاری یک ابزار سیاست‌گذاری موثر با هدف توسعه یک بستر یادگیری جمعی ضمن ارتباط دائمی بین حوزه کسب و کار، آکادمیک، دولت و سایر بازیگران اجتماعی است و هدف آن این است که با توجه به آینده‌های بلندمدت و همچنین تولید دانش در مورد آینده‌های جایگزین، تصمیم‌گیرندگان را توانمند سازد تا مرزهای ادراکی خود را آگاهانه در خصوص چالش‌های آینده توسعه دهند (وندپول؛ ۲۰۱۴). به طور ساده می‌توان گفت آینده‌نگاری فواید همچون متمرکز کردن توجه بر تغییر و تأثیرات آن در طول زمان، کمک به تفکر انتقادی و سیستمی در مورد تغییر و پیامدهای آن برای ریسک‌ها و فرصت‌های نوظهور، کمک به کاهش نقاط کور در مورد تغییرات و اثرات بالقوه آنها، افزایش حس افراد از پتانسیل مثبت آینده و کمک به درک آنچه می‌توانیم از آینده در تعیین اهداف و تصور آینده بهتر بخواهیم (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۲).

آینده‌نگاری دارای دو سطح زیرین (تجربی و منطقی) و زیرین (عقلایی و ارزشی) است. در سطح زیرین به فعالیت‌هایی نظیر دیده‌بانی، شناسایی و تحلیل‌روند، تحلیل پیشران‌ها، مدل‌سازی، داده‌کاوی و تحلیل اثرات متقابل پرداخته می‌شود. این فعالیت‌ها رویکردشان پیش‌نگری است. در سطح زیرین به فعالیت‌هایی پرداخته می‌شود که رویکردشان اقدام است (کوسا؛ ۲۰۱۲). از میان روش‌های گوناگون آینده‌نگاری تحلیل پیشران‌ها بیشتر برای آینده‌های نزدیک و کوتاه مدت به کار می‌رود. در واقع، فرض است که نیروهای پیشران کلیدی در کوتاه مدت کمتر تغییر می‌پذیرند. در این صورت، این پیشران‌ها به شیوه‌ای پیش‌بینی‌پذیر مسیر رویدادهای آینده را تعیین می‌کنند (شیروانی ناغانی و بیات، ۱۳۹۷). نیروهایی که اثرگذاری بسیار زیادی بر سیستم مورد مطالعه دارند، پیشران نامیده می‌شوند (شوارتز؛ ۲۰۱۲) و نیروهای منشأ تغییر در سیستم هستند که درک آنها قدرت کنشگری و مدیریت مطلوب سیستم مورد مطالعه را به وجود می‌آورد (محمودپور و همکاران، ۱۳۹۹). از طرفی، پیشران‌ها مجموعه‌ای از نیروهای شکل‌دهنده آینده‌اند که به صورت جهانی، ملی یا محلی بر آینده‌های مختلف تأثیر می‌گذارند. پیشران‌ها به صورت غیرمستقیم بر آینده حوزه‌های اجتماعی، فناورانه، اقتصادی، زیست محیطی و سیاسی تأثیر می‌گذارند (مینن و همکاران؛ ۲۰۱۹).

1. Lustig

2. Gavigan et al

3. Van de Pol

4. Kuosa

5. Schwartz

6. Minen et al

به گفته دراکر (۱۹۹۹)، پیشران نیروهای عمده شکل دهنده آینده جهان هستند و بدیهی است که آنها به صورت غیرمستقیم بر حوزه‌های مختلف تأثیر می‌گذارند. به عبارت دیگر، مؤلفه‌ها یا عوامل اصلی متشکل از چند روند هستند که باعث ایجاد تغییر در یک حوزه مورد مطالعه می‌شوند (قلمی چراغ‌تپه و همکاران، ۱۴۰۰). آینده‌نگاری فرایندی گسترده، زمان‌بر و هزینه‌بر است. با این حال، شناسایی و تحلیل پیشران‌های کلیدی در یک حوزه خاص یکی از مهمترین و موثرترین فعالیت‌ها در آینده‌نگاری محسوب شده و شناسایی نیروهای پیشران به عنوان ورودی اصلی روش‌های آینده‌نگاری، دارای اهمیت خاصی است (پوپر، ۲۰۱۶).

اگرچه مطالعات گسترده‌ای در زمینه ورزش همگانی صورت گرفته است، اما توجه به برنامه‌ریزی آینده‌نگرانه کمتر مورد توجه بوده است (نظری و همکاران، ۱۳۹۹). از جمله تحقیقات اندکی که به این موضوع پرداخته‌اند، می‌توان به تحقیقات عزیزیان کهن و همکاران (۱۴۰۱)، نظری و همکاران (۱۳۹۹) و شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱) اشاره کرد. عزیزیان کهن و همکاران (۱۴۰۱)، در تحقیقی به بررسی شناسایی پیشران‌های موثر بر آینده ورزش همگانی ایران پرداختند و نشان دادند عوامل کلیدی موثر بر آینده ورزش همگانی در ۹ بخش یعنی پیشران‌های بازاریابی و خلاقیت، رویدادها، مجریان ورزش همگانی، آموزشی، تسهیلات، سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO)، انگیزشی، زیرساختی و باورپذیری بودند. نظری و همکاران (۱۳۹۹)، نیز در تحقیق خود با عنوان سناریوهای ورزش همگانی ایران در افق ۱۴۱۲ نشان دادند ۴ سناریوی سازگار و محتمل در ارتباط با آینده ورزش همگانی شامل سناریوی زیست‌بوم نشاط (مطلوب‌ترین سناریوی محتمل)، سناریوی پویسگران سلامت (توسعه ورزش همگانی در قشر متوسط)، سناریوی درجا زندگان (عدم تغییر در شرایط) و سناریوی فرو افتادگان (نامطلوب‌ترین سناریوی محتمل) وجود دارد. همچنین شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱)، نیز در تحقیقی با عنوان شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش تربیتی ایران نشان دادند ۵ دسته پیشران‌ها اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی، اقتصادی و سیاسی پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش تربیتی هستند.

با وجود این تحقیقات، بررسی‌ها نشان می‌دهد در کشور عراق تحقیقی در خصوص آینده‌نگاری ورزش همگانی وجود ندارد. بنابراین با توجه به وضعیت ورزش همگانی در کشور عراق و ضرورت رشد و توسعه آن جهت دستیابی به نتایج مطلوب آتی نیاز است تا ضمن آینده‌نگاری پیشران‌های کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق شناسایی و تحلیل گردند و از این طریق توصیه‌ها و تجویزهایی برای اقدامات حال و آینده ارائه گردد. بنابراین، در خصوص ورزش همگانی به ویژه در کشور عراق خلاء تحقیقی مشاهده می‌گردد. با توجه به این موارد، سوال اصلی این تحقیق این است که پیشران‌های کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق کدامند و وضعیت آنها چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر، آمیخته از نوع اکتشافی بود که به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به شیوه اسنادی (بررسی اسناد و مدارک مرتبط با موضوع تحقیق) و میدانی (مصاحبه، پنل خبرگان و پرسشنامه) اجرا شد. با توجه به ماهیت تحقیق، این تحقیق از ترکیبی از روش‌های آینده‌نگاری (مرور منابع، پنل خبرگان و تحلیل ماتریس متقاطع) بهره برده است. کاربرد یک روش پیش‌بینی در پژوهش‌های دارای ماهیت اکتشافی کافی نبوده و کاربرد ترکیبی و همزمان چند روش ضمن کاهش خطاهای رایج و رفع نواقص هر روش، به تولید داده و تحلیل مناسبتر کمک می‌کند (رنجبرحیدری و همکاران، ۱۳۹۵).

تحقیق در دو بخش و چند مرحله انجام شد که در بخش کیفی مرحله اول که هدف آن شناسایی و استخراج پیشران‌های موثر بر توسعه ورزش همگانی بود برحسب روش تحلیل محتوا، مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتب مرتبط با ورزش همگانی همراه با

مصاحبه با افراد مطلع در زمینه ورزش همگانی و آینده‌نگاری مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت که بر این اساس پیشران‌های موثر بر توسعه ورزش همگانی شناسایی شد. انجام مصاحبه با خبرگان برای ایجاد همگرایی در پیشران‌ها و تکمیل این مرحله بود. در مرحله دوم این بخش ضمن اجرای روش دلفی (پنل خبرگان) و با نظرخواهی از آنها پیشران‌های اصلی تلخیص و نهایی گردیدند. در بخش کمی نیز پرسشنامه مربوط به پیشران‌های کلیدی در یک ماتریس ۳۰*۳۰ بین ۱۰ نفر از متخصصین حوزه ورزش همگانی و آینده‌نگاری پخش و داده‌های لازم برای تحلیل پیشران‌ها بدست آمد، داده‌های حاصل با کاربرد تحلیل ماتریس متقاطع در نرم افزار تخصصی میک‌مک مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه متخصصین در حوزه ورزش همگانی و آینده‌نگاری تشکیل داده بودند. ۱۰ نفر از خبرگان حوزه ورزش همگانی و آینده‌نگاری برای پیشبرد اهداف تحقیق در مراحل مختلف آن مورد نظرخواهی قرار گرفتند. باتوجه به اینکه برای تعیین دقیق جامعه آماری خبرگان، در روش‌های خبره محور فرمول یا رابطه دقیقی وجود نداشته و در این روش‌ها دانش و تخصص خبرگان بر کمیّت آنها ارجحیت دارد (فتحی و همکاران، ۱۳۹۷؛ عنابستانی و حسینی، ۱۴۰۰)، همچنین تعداد نمونه لازم برای بکارگیری نرم افزار میک‌مک ۴ تا ۱۲ ذکر شده است (حبیبی و آفریدی، ۱۴۰۱)، از این رو تعداد نمونه در این تحقیق کفایت لازم را دارد. شیوه نمونه‌گیری در تحقیق حاضر هدفمند بود که به صورت در دسترس اجرا شد.

در تحلیل اسناد و محتوای تحقیق سعی شد کلیه مقالات، پایان‌نامه‌ها و اسناد معتبر در خصوص توسعه ورزش همگانی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد و پیشران‌های موثر بر توسعه ورزش همگانی شناسایی گردد. برای تکمیل این مرحله و شناسایی دقیق تر پیشران‌ها با خبرگان در حوزه ورزش همگانی و آینده‌نگاری مصاحبه‌هایی نیز صورت داده شد. در این مصاحبه‌ها ضمن درخواست از خبرگان برای تایید پیشران‌های شناسایی شده، از آنها خواسته شد پیشران‌های مد نظر خود را که در بین پیشران‌های حاصل از تحلیل اسنادی نبود، معرفی کنند. ضمن طی مراحل فوق تعداد ۴۶ پیشران اولیه شناسایی شد.

بعد از شناسایی پیشران‌ها، مرحله بعد پنل خبرگان با ۲ دور متشکل از ۱۰ نفر از افراد خبره در حوزه ورزش همگانی و آینده‌نگاری برای تعیین پیشران‌های نهایی جهت ورود به تحلیل میک‌مک تشکیل شد. در حین این مرحله پرسشنامه تحقیق مشتمل بر پیشران‌های شناسایی شده بین خبرگان توزیع و نظرات آنها بررسی گردید و در نهایت گروه بروی ۳۰ پیشران به اجماع رسیدند. در مرحله اول از خبرگان خواسته شده پیشران‌های شناسایی شده را بررسی و در صورت وجود همپوشانی و مشابهت آنها را در یک مقوله ادغام کنند، همچنین از لحاظ اهمیت (اصلا مهم نیست (+) تا خیلی مهم (۵) ارزیابی کنند. بعد از این با تعیین میانگین کلی، پیشران‌هایی که از میانگین کل نمره کمتری داشتند، حذف شدند. بر این اساس در مرحله اول تعداد ۳۴ پیشران باقی ماند. این تعداد پیشران در مرحله بعد دوباره در اختیار پنل خبرگان قرار گرفت و امتیاز دهی به پیشران‌ها انجام شد و ضمن میانگین‌گیری، پیشران‌ها دارای نمره کمتر از میانگین کلی حذف و در نهایت ۳۰ پیشران در ۶ حوزه باقی ماند.

در مرحله تحلیل ماتریس متقاطع نیز ابتدا پرسشنامه حاوی ماتریس ۳۰*۳۰ در اختیار متخصصین قرار گرفت و بر اساس دستورالعمل تکمیل این ماتریس پرسشنامه‌ها تکمیل و جمع‌آوری شد. در این رویکرد از متخصصین خواسته شد چنانچه یک پیشران بر پیشران دیگر تاثیری ندارد، عدد صفر را در نظر بگیرند. اگر تاثیر یک پیشران بر پیشران دیگر ضعیف بود، عدد ۱ را منظور کرده و برای تاثیر متوسط یک پیشران بر پیشران دیگر عدد ۲ را در نظر بگیرند. همچنین، برای تاثیر قوی یک پیشران بر پیشران دیگر عدد ۳ را در نظر گرفته شود. در نهایت اگر تاثیر یک پیشران بر پیشران دیگر بالقوه بود، حرف P را قرار دهند. روش تحلیل متقاطع یکی از روش‌های رایج آینده‌نگاری است که جهت تحلیل احتمال وقوع یک موضوع در یک مجموعه مورد پیش بینی مورد استفاده قرار می‌گیرد. توانایی این مدل در شناسایی روابط بین متغیرها و در نهایت شناخت متغیرهای کلیدی موثر در

تکامل یک سیستم است (نعیمی و پورمحمدی، ۱۳۹۵). همچنین برای ورود داده های نهایی برای ورود به نرم افزار میک مک از روش مدگیری که بهترین روش برای تجمیع نظرات خبرگان در تحلیل میک مک است (اصغرپور، ۱۳۹۶) استفاده شد. توزیع متغیرها در تحلیل اثرات متقاطع با کاربرد نرم افزار میک مک بدین صورت است که در ناحیه ۱ (قسمت شمال غربی نمودار) متغیرهای تاثیرگذار (تأثیرگذاری بیشتر و تأثیرپذیری کمتر) قرار دارند. این متغیرها بحرانی ترین متغیرها هستند، زیرا به میزان زیادی تغییرات سیستم به آنها بستگی دارد. در بین این متغیرها، معمولاً متغیرهای محیطی دیده می شود که به شدت بر سیستم تأثیرگذارند و توسط سیستم قابل کنترل نیستند، زیرا خارج از سیستم قرار دارند و بیشتر به عنوان عواملی از ثبات عمل می کنند. از این رو، میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است.

در ناحیه ۲ (قسمت شمال شرقی نمودار) متغیرهای راهبردی یا دوجوهی قرار دارند. متغیرهای با تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بسیار بالا که هم قابل دستکاری و کنترل هستند و هم بر پویایی و تغییر سیستم تأثیر می گذارند. این متغیرها شاخص های ناپایداری را تشکیل داده که در برخی منابع به عنوان متغیرهای اعتماد نیز نامیده می شوند. در بالای خط قطری این ناحیه متغیرهایی قرار می گیرند که به عنوان متغیرهای ریسک نامیده می شوند، چرا که ظرفیت تبدیل شدن به بازیگران کلیدی را دارند. متغیرهایی که تغییرات به سرعت بر آنها اثر گذاشته و آنها نیز خیلی سریع این تغییرات را به متغیرهای وابسته در ناحیه ۳ منتقل می کنند. زیر خط قطری این ناحیه متغیرهایی قرار دارند که بیشتر تأثیرپذیر هستند تا تأثیرگذار و به عنوان متغیرهای هدف شناخته شده و نتایج سیستم را به نمایش می گذارند. دستکاری این متغیرها منجر به این می شود سیستم تغییرات تکاملی را در پیش بگیرد. البته، متغیرهایی را که تأثیر بالایی دارند، ولی قابل کنترل نیستند، نمی توان به عنوان متغیر راهبردی محسوب کرد.

در ناحیه ۳ (قسمت جنوب شرقی نمودار) متغیرهای وابسته قرار دارند. متغیرهای با تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالا. این متغیرها نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دوجوهی بسیار حساس هستند و خروجی سیستم نامیده می شوند. در ناحیه ۴ (قسمت جنوب غربی نمودار) متغیرهای مستقل قرار دارند. متغیرهای که از سایر متغیرهای سیستم تأثیر نمی پذیرند و تأثیری هم بر آنها ندارند. چنین متغیرهای ارتباط بسیار کمی با سیستم داشته و نه باعث توقف یک متغیر اصلی و نه باعث تکامل و پیشرفت یک متغیر در سیستم می شوند.

در نهایت در اطراف مرکز ثقل نمودار (نمودار تأثیرگذاری - تأثیرپذیری) متغیرهای قرار دارند که به عنوان متغیرهای تنظیمی شناخته می شوند. متغیرهای تنظیمی می توانند در طول زمان به متغیرهای تأثیرگذار یا دوجوهی ارتقا یابند (رهسپار و همکاران، ۱۳۹۸؛ شریف شیخ الاسلامی و همکاران، ۱۴۰۰، محمدپور و همکاران، ۱۴۰۰).

یافته های پژوهش

جدول ۱. پیشران های موثر در توسعه ورزش همگانی

پیشران	حوزه
افزایش ورود بخش خصوصی به ورزش افزایش فرصت های شغلی و کارآفرینی در ورزش آگاهی افراد جامعه از فواید اقتصادی مشارکت در ورزش افزایش تخصیص بودجه به حوزه ورزش و سلامت جامعه رشد اقتصاد دانش محور	اقتصادی
تغییر در سبک و نوع خرید افراد جامعه افزایش ورود شرکت های جدید و نوظهور به بازار افزایش امید به زندگی و طول عمر افراد افزایش سطح سواد و آگاهی افراد افزایش برنامه های اجتماعی مشوق مشارکت و سلامت افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش در جامعه	اجتماعی

افزایش توجه افراد جامعه به سلامت جسم و روان افزایش توجه به مسائل زیست محیطی و سلامت فردی قرارگرفتن ورزش در سبد مصرفی خانواده‌ها تغییر در جهان بینی، ارزش ها و باورهای اجتماعی	
تغییر نگرش و باور افراد به ورزش و سلامت گرایش اقشار مختلف جامعه به ورزش تغییر در ترجیحات، علایق، سلیقه های ورزشی افراد جامعه افزایش انگیزه حفظ و رشد سلامت افراد از طریق ورزش افزایش علاقمندی و مشارکت در ورزش های بومی - محلی افزایش نیاز در اقشار مختلف جامعه برای شرکت در ورزش از بین بردن کلیشه‌ها و باورهای غلط در مورد شرکت اقلیت‌ها در ورزش کاهش تفاوت های جنسیتی در مشارکت افراد در ورزش	فرهنگی
یکپارچگی و وحدت احزاب سیاسی در کمک به توسعه ورزش تعداد و شدت فعالیت های تروریستی حمایت مسئولان و مدیران بالاتر به از ورزش همگانی افزایش همکاری بین سازمان‌های مسئول ورزش افزایش وفاق و وحدت ملی افزایش توجه به عدالت محوری در جامعه افزایش توجه به حقوق شهروندی شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار	سیاسی
وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی و سلامت محور وضع قوانین ضد انحصاری در ورزش قوانین حمایت از محیط زیست قوانین حمایت از مصرف کننده ورزشی درگیر کردن قانونی سازمان های مختلف برای توسعه ورزش همگانی وضع قوانین حمایتی، مدیریتی، مالی و اداری در توسعه ورزش همگانی راه اندازی و تقویت قانونی تشکل ها و انجمن های ورزش همگانی رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش افزایش کاربرد هوش مصنوعی در حوزه ورزش و سلامت ظهور ابر رایانه ها و ابر هادی ها	قانونی
افزایش کاربرد رایانه ها و فناوری‌های جدید در حوزه ورزش و سلامت رشد و گسترش شبکه های ماهواره ای و اینترنتی ورزشی ظهور ارزهای دیجیتال و انتقال پول به صورت الکترونیکی طراحی و تولید امکانات و تجهیزات مدرن و هوشمند ورزشی کاربرد فضاهای مجازی در آموزش و مربیگری ورزش	فناوری

جدول ۱ نشان دهنده ۴۶ پیشران احصا شده در مرحله تحلیل اسناد مرتبط با ورزش همگانی و همچنین مصاحبه با خبرگان است. بر این اساس نتایج نشان می دهد که ۷ پیشران اقتصادی، ۸ پیشران اجتماعی، ۸ پیشران فرهنگی، ۸ پیشران سیاسی، ۷ پیشران قانونی و ۸ پیشران فناوری در توسعه ورزش همگانی نقش دارند.

جدول ۲) پیشران‌های نهایی حاصل از روش دلفی

پیشران	برچسب	حوزه
افزایش ورود بخش خصوصی به ورزش همگانی	PS	اقتصادی
آگاهی افراد جامعه از فواید اقتصادی مشارکت در ورزش همگانی	EB	
افزایش تخصیص بودجه به حوزه ورزش همگانی و سلامت جامعه	BA	
تغییر در سبک و نوع خرید افراد جامعه	SS	

افزایش ورود شرکت های جدید و نوظهور به بازارهای ورزشی	EC	
افزایش برنامه های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی	SP	
افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش در سطح جامعه	MS	
افزایش توجه و آگاهی افراد جامعه به رفاه و سلامت فردی	AP	اجتماعی
قرارگرفتن ورزش همگانی در سبد مصرفی خانوادهها	CB	
تغییر در جهان بینی، ارزش ها و باورهای اجتماعی افراد جامعه	CW	
تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی و سلامت محور	CA	
افزایش انگیزه حفظ و رشد سلامت فردی از طریق ورزش همگانی	IM	
افزایش نیاز در اقشار مختلف جامعه برای شرکت در ورزش همگانی	ID	فرهنگی
کاهش کلیشه ها در مورد شرکت اقشار مختلف در ورزش	RS	
کاهش تفاوت های جنسیتی در مشارکت افراد در ورزش	GD	
حمایت مسئولان و مدیران بالاتر به از توسعه ورزش همگانی	OS	
یکپارچگی و وحدت احزاب سیاسی در جهت توسعه ورزش	PU	
کاهش فعالیت های تروریستی تهدید گر مشارکت در ورزش	RT	سیاسی
افزایش توجه به عدالت محوری و حقوق شهروندی در جامعه	JO	
شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار	SD	
وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی	GR	
وضع قوانین ضد انحصاری در ورزش	AR	
افزایش قوانین حمایت کننده از مصرف کننده ورزشی	SR	قانونی
درگیر کردن قانونی سازمان های مختلف برای توسعه ورزش همگانی	LI	
راه اندازی و تقویت قانونی تشکل ها و انجمن های ورزش همگانی	SA	
رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش	VS	
افزایش کاربرد هوش مصنوعی و فناوری های جدید در حوزه ورزش و سلامت	AI	
رشد و گسترش شبکه های ماهواره ای و اینترنتی ورزشی	SC	فناوری
طراحی و تولید امکانات و تجهیزات مدرن و هوشمند ورزشی	ME	
کاربرد فضاهای مجازی در آموزش و مربیگری ورزش	TC	

جدول ۲ نشان دهنده نتایج حاصل از اجرای پنل خبرگان با دو دور است که نتایج نشان می دهد خبرگان بر روی ۳۰ پیشبران نهایی به اجماع رسیدند.

جدول ۳) ماتریس اولیه دادهها حاصل از نرم افزار میک مک

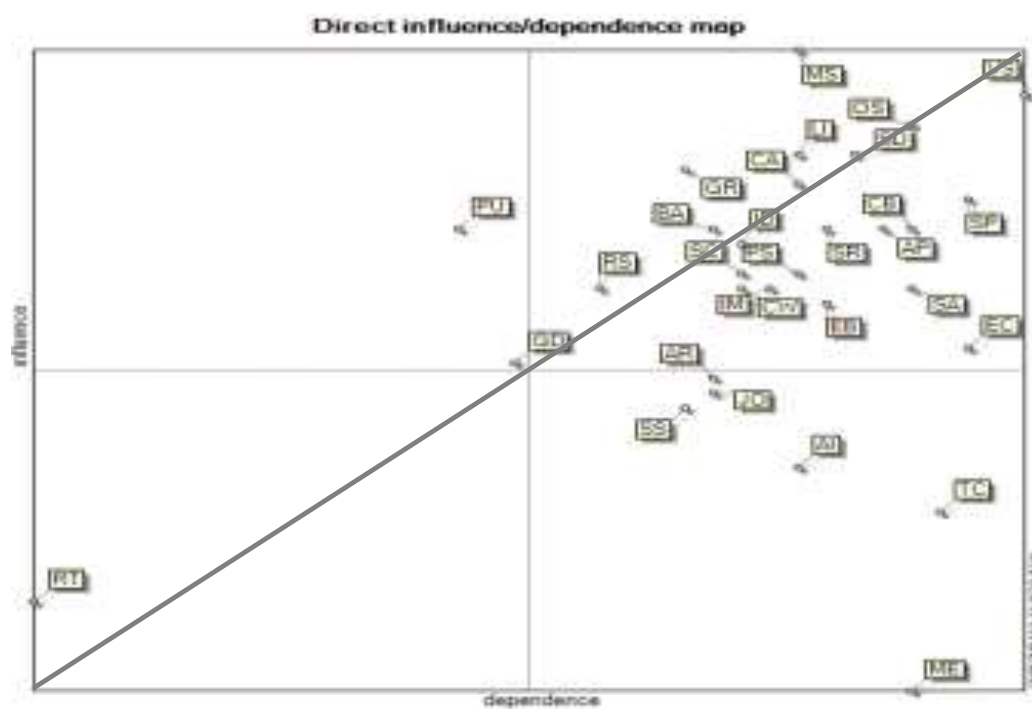
ابعاد	تکرار	تعداد ۰	تعداد ۱	تعداد ۲	تعداد ۳	P	جمع کل	درجه پرشدگی
۳۰	۲	۳۵	۱۳۵	۴۰۷	۳۲۳	۰	۸۶۵	۹۶,۱۱

جدول ۳ نشان می دهد ابعاد ماتریس در این تحقیق ۳۰*۳۰ با ۲ بار تکرار و درجه پرشدگی ۹۶,۱۱ است. این میزان از مطلوبیت و بهینه شدگی نشان دهنده تاثیرگذاری بیش از ۹۶ درصد موارد بر یکدیگر و روایی بالای پرسشنامه و پاسخ های آن دارد. در این ماتریس تعداد تکرار عدد ۰ (۳۵)، عدد ۱ (۱۳۵)، عدد ۲ (۴۰۷)، عدد ۳ (۳۲۳) و حرف P صفر مورد بوده است. بیشتر روابط ۴۷,۰۵ درصد در سطح متوسط بوده اند.

غیرمستقیم				مستقیم			
شماره	برچسب	تأثیر	تأثیر	شماره	برچسب	تأثیر	تأثیر
۱	PS	۶۵	۶۵	۱	PS	۶۵	۶۵
۲	EB	۶۳	۶۶	۲	EB	۶۳	۶۶

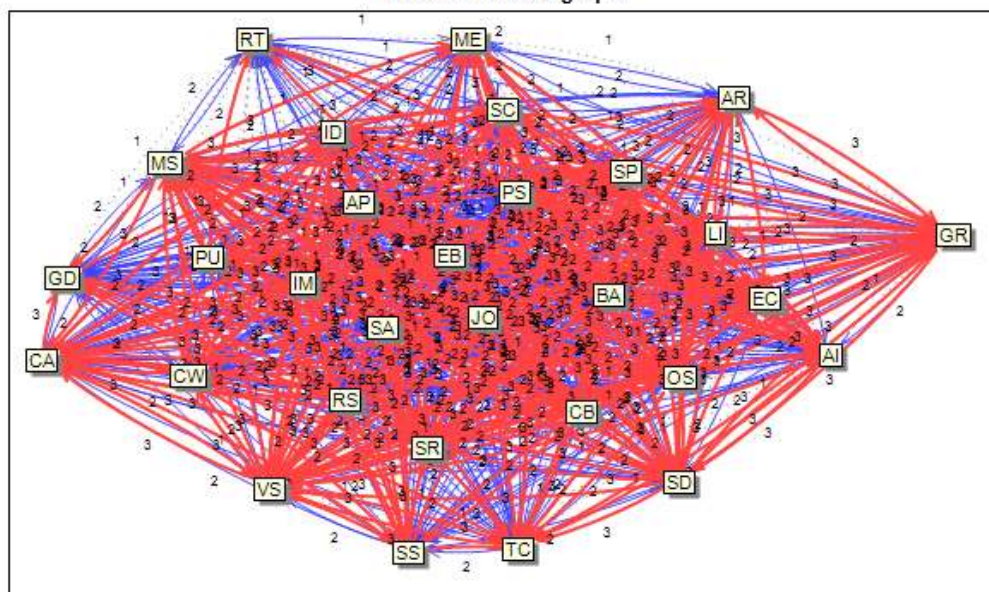
ماتریس مستقیم و پیشران بر توسعه همگانی عراق	۲۵۵۴۸۷	۲۷۷۳۴۸	BA	۳	۶۲	۶۸	BA	۳	جدول ۴ تأثیرات غیرمستقیم های موثر ورزش کشور
	۲۵۳۹۰۰	۲۳۲۰۰۰	SS	۴	۶۱	۵۶	SS	۴	
	۲۸۹۴۷۲	۲۴۷۹۹۵	EC	۵	۷۱	۶۰	EC	۵	
	۲۹۱۴۰۱	۲۹۲۶۶۲	SP	۶	۷۱	۷۰	SP	۶	
	۲۶۷۸۶۲	۳۲۶۶۸۳	MS	۷	۶۵	۸۰	MS	۷	
	۲۸۲۴۰۸	۲۸۱۶۴۹	AP	۸	۶۸	۶۸	AP	۸	
	۲۸۳۹۵۰	۲۸۴۸۳۹	CB	۹	۶۹	۶۸	CB	۹	
	۲۶۱۲۷۵	۲۶۸۲۱۳	CW	۱۰	۶۳	۶۴	CW	۱۰	
	۲۶۹۹۳۴	۲۹۲۴۰۰	CA	۱۱	۶۵	۷۱	CA	۱۱	
	۲۶۴۵۱۶	۲۶۵۵۳۲	IM	۱۲	۶۴	۶۴	IM	۱۲	
	۲۶۲۳۰۲	۲۷۸۵۱۶	ID	۱۳	۶۳	۶۷	ID	۱۳	
	۲۴۰۴۹۲	۲۶۴۴۴۴	RS	۱۴	۵۸	۶۴	RS	۱۴	
	۲۲۸۰۹۲	۲۴۵۳۴۹	GD	۱۵	۵۵	۵۹	GD	۱۵	
	۲۸۴۰۷۹	۳۰۵۸۳۵	OS	۲۶	۶۹	۷۵	OS	۲۶	
	۲۱۸۹۳۴	۲۱۹۲۳۸	PU	۱۷	۵۳	۶۸	PU	۱۷	
	۱۵۵۷۵۸	۱۷۹۴۹۷	RT	۱۸	۳۸	۴۳	RT	۱۸	
	۲۵۴۵۸۲	۲۳۶۴۰۱	JO	۱۹	۶۲	۵۷	JO	۱۹	
	۲۷۷۷۱۰	۲۹۷۰۶۰	SD	۲۰	۶۷	۷۳	SD	۲۰	
	۲۵۱۲۱۷	۲۹۶۳۳۴	GR	۲۱	۶۱	۷۲	GR	۲۱	
	۲۵۴۱۷۴	۲۴۱۳۲۳	AR	۲۲	۶۲	۵۸	AR	۲۲	
	۲۶۹۹۱۲	۲۸۱۰۴۱	SR	۲۳	۶۶	۶۸	SR	۲۳	
	۲۶۷۸۳۱	۲۹۸۱۰۹	LI	۲۴	۶۵	۷۳	LI	۲۴	
	۲۸۳۳۳۰	۲۶۵۵۰۵	SA	۲۵	۶۹	۶۴	SA	۲۵	
	۳۰۲۰۴۰	۳۱۵۱۰۸	VS	۲۶	۷۳	۷۷	VS	۲۶	
	۲۶۹۰۹۹	۲۱۴۳۵۸	AI	۲۷	۶۵	۵۲	AI	۲۷	
	۲۶۱۷۹۳	۲۶۵۳۰۷	SC	۲۸	۶۳	۶۵	SC	۲۸	
	۲۸۶۴۰۳	۱۵۴۱۴۵	ME	۲۹	۶۹	۳۷	ME	۲۹	
	۲۸۹۷۶۴	۲۰۵۸۸۶	TC	۳۰	۷۰	۴۹	TC	۳۰	
	۱۹۱۸	۱۹۱۸	مجموع		۱۹۱۸	۱۹۱۸	مجموع		

جدول ۴ تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم پیشران‌های موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق را نشان می‌دهد. میزان تأثیرگذاری بر اساس جمع اعداد در سطر هر متغیر و میزان تأثیرپذیری بر اساس جمع اعداد در ستون هر متغیر محاسبه می‌گردد.

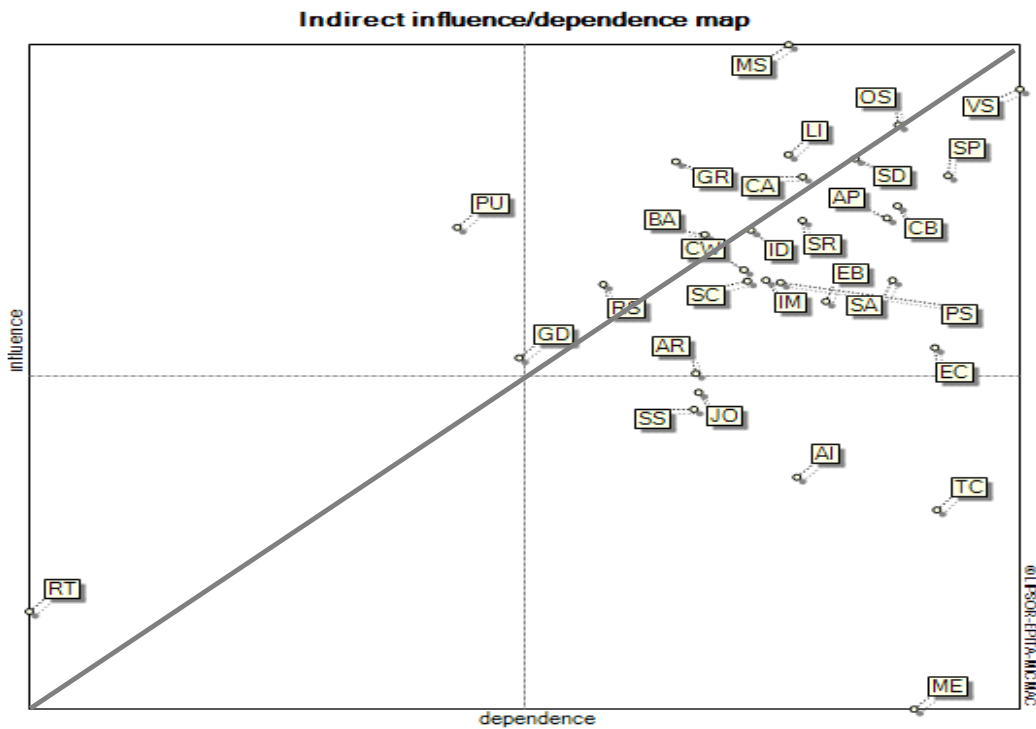
شکل ۱. پراکندگی متغیرها بر اساس تغییرات مستقیم آنها

Direct influence graph

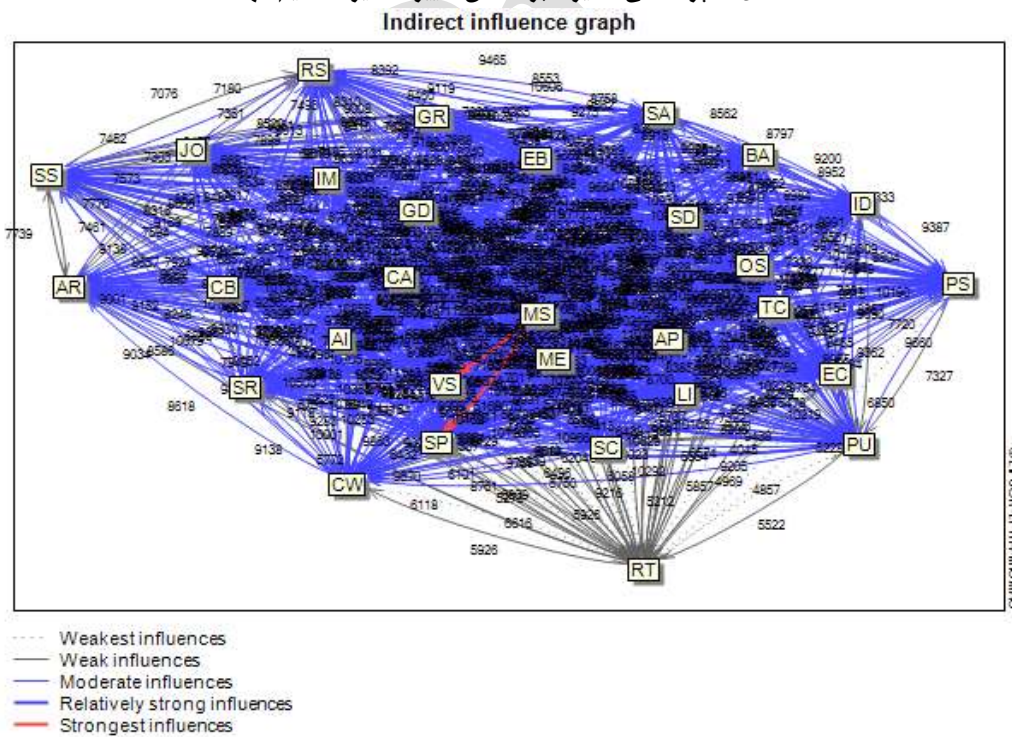

- Weakest influences
- Weak influences
- Moderate influences
- Relatively strong influences
- Strongest influences

شکل ۲. روابط مستقیم بین متغیرها (تأثیرات خیلی ضعیف تا خیلی قوی)

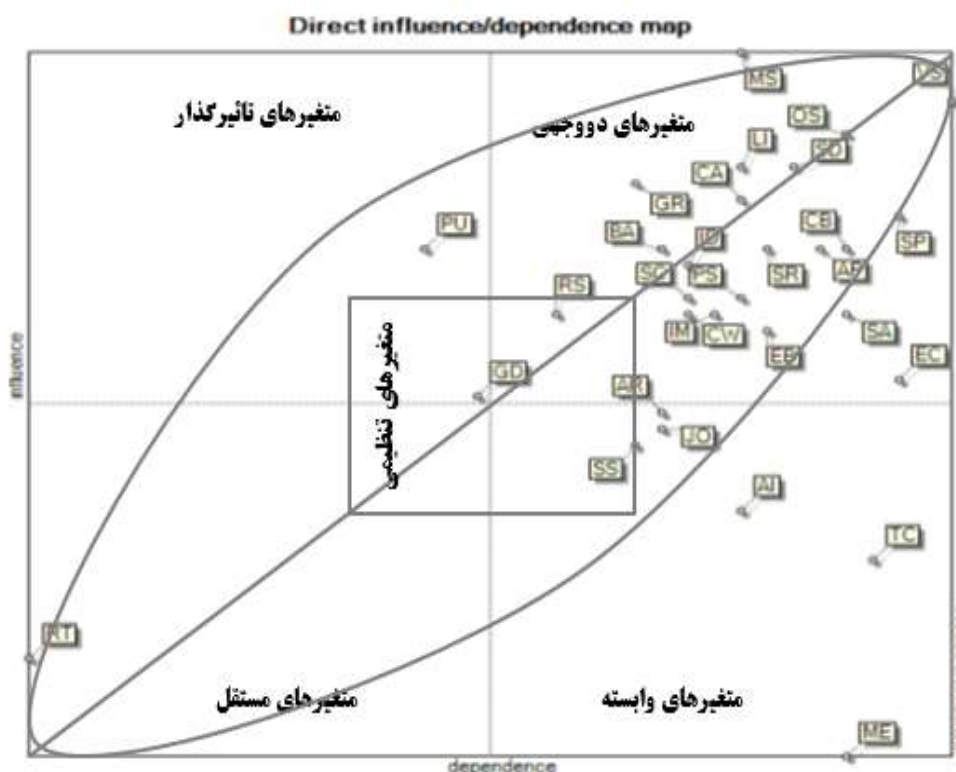

شکل ۳. پراکندگی متغیرها بر اساس تغییرات غیر مستقیم آنها

شکل ۴. روابط غیر مستقیم بین متغیرها (تأثیرات خیلی ضعیف تا خیلی قوی)

اشکال ۱ تا ۴ نحوه پراکنش متغیرها در دو حالت مستقیم و غیرمستقیم و نقشه روابط مستقیم و غیرمستقیم آنها را نشان می دهند. در نقش های ارائه شده روابط با خطوط قرمز و آبی مشخص شده اند. اندازه تاثیرات در این نقشه ها به صورت بسیار ضعیف، ضعیف، متوسط، نسبتاً قوی و بسیار قوی وجود دارد.

شکل ۵. نحوه پراکنش متغیرها و انواع آن

شکل ۵ پراکنده‌گی متغیرها و انواع آن را در نمودار پراکنده‌گی متغیرها نشان می دهد. پراکنده‌گی متغیرهای به دو صورت پایدار و ناپایدار می باشد. در پراکنده‌گی پایدار شکل توزیع متغیرها به صورت L انگلیسی به معنای تأثیرگذاری بالا برخی از عوامل و تأثیرپذیری بالا برخی دیگر است. در پراکنده‌گی ناپایدار توزیع متغیرها حول محور قطری بوده و حالت بینابینی از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را به نمایش می گذارد. در سیستم ناپایدار وضعیت پیچیده‌ای برقرار است که شناسایی عوامل کلیدی را مشکل می سازد. مطابق توزیع متغیرها در نمودار بالا می توان گفت وضعیت سیستم در حالت ناپایدار است، به طوری که بیشتر متغیرها حول محور قطری پراکنده شده‌اند. همانطور که در نمودار مشخص است بیشتر عوامل در ناحیه متغیرهای دوجویی قرار گرفته اند.

همچنین شکل ۵ و تحلیل صورت گرفته با کمک نرم افزار میک مک نشان می دهد تاثیرات ۳۰ پیشران موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق یکسان نبوده و تاثیرات متفاوتی دارند. نتایج تحلیل نشان داد ۲ پیشران به عنوان پیشران های تاثیرگذار (تأثیرگذاری بیشتر و تأثیرپذیری کمتر) هستند (پیشران های قرار گرفته در ناحیه ۱). این پیشران های بحرانی عبارتند از یکپارچگی و وحدت احزاب سیاسی در جهت توسعه ورزش (PU) و کاهش تفاوت های جنسیتی در مشارکت افراد در ورزش (GD).

همچنین نتایج نشان داد ۲۱ پیشران تحقیق در ناحیه ۲ نمودار که در برگرفته متغیرهای راهبردی یا دوجویی هستند، قرار گرفته‌اند. متغیرهای دوجویی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالاتری نسبت به سایر متغیرها دارند و هر تغییری در این متغیرها بر روی سایر متغیرهای نیز تاثیر خواهد گذاشت. متغیرهای مذکور تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بسیار بالایی دارند و قابل دستکاری و کنترل دارند. چنین متغیرهای بر پویایی و تغییر سیستم تأثیر می گذارند. از بین این ۲۱ عامل، متغیرهایی که در بالای خط قطری ناحیه

۲ قرار گرفته اند به عنوان متغیرهای ریسک نامیده می‌شوند، چرا که ظرفیت تبدیل شدن به بازیگران کلیدی را دارند. ۸ متغیر به عنوان متغیر ریسک شناخته شدند که بر حسب رتبه عبارتند از افزایش حمایت رسانه‌ها از توسعه ورزش در سطح جامعه (MS)، حمایت مسئولان و مدیران بالاتر از توسعه ورزش همگانی (OS)، شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار (SD)، درگیر کردن قانونی سازمان‌های مختلف برای توسعه ورزش همگانی (LI)، تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی و سلامت محور (CA)، وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی (GR)، افزایش تخصیص بودجه به حوزه ورزش همگانی و سلامت جامعه (BA) و کاهش کلیشه‌ها در مورد شرکت اقشار مختلف در ورزش (RS) می‌باشند. این متغیرها به سرعت تحت تاثیر تغییرات قرار می‌گیرند و بر تغییرات نیز اثر می‌گذارند و خیلی سریع این تغییرات را به متغیرهای وابسته در ناحیه ۳ منتقل می‌کنند. زیر خط قطری ناحیه ۲ متغیرهایی قرار گرفتند که به عنوان متغیرهای هدف شناخته شده و نتایج سیستم را به نمایش می‌گذارند. ۱۳ متغیر قرار گرفته در این قسمت بیشتر تأثیرپذیر هستند تا تأثیرگذار و دستکاری این متغیرها منجر به پیش گرفتن تغییرات تکاملی در سیستم می‌شود. بنابر نتایج تحقیق و بر حسب رتبه این متغیرها عبارتند از رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش (VS)، افزایش ورود بخش خصوصی به ورزش همگانی (PS)، آگاهی افراد جامعه از فواید اقتصادی مشارکت در ورزش همگانی (EB)، افزایش ورود شرکت‌های جدید و نوظهور به بازارهای ورزشی (EC)، افزایش برنامه‌های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی (SP)، افزایش توجه و آگاهی افراد جامعه به رفاه و سلامت فردی (AP)، قرارگرفتن ورزش همگانی در سبد مصرفی خانواده‌ها (CB)، تغییر در جهان بینی، ارزش‌ها و باورهای اجتماعی افراد جامعه (CW)، افزایش انگیزه حفظ و رشد سلامت فردی از طریق ورزش همگانی (IM)، افزایش نیاز در اقشار مختلف جامعه برای شرکت در ورزش همگانی (ID)، افزایش قوانین حمایت‌کننده از مصرف‌کننده ورزشی (SR)، راه‌اندازی و تقویت قانونی تشکل‌ها و انجمن‌های ورزش همگانی (SA) و رشد و گسترش شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی ورزشی (SC) هستند.

در ناحیه ۳ (قسمت جنوب شرقی نمودار) متغیرهای قرار گرفته‌اند که به عنوان متغیرهای وابسته شناخته می‌شوند. متغیرهای که تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالایی دارند و نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دوجویی بسیار حساس هستند. این متغیرها به عنوان خروجی سیستم نامیده می‌شوند. ۶ متغیر قرار گرفته در این ناحیه بر اساس رتبه عبارتند از وضع قوانین ضد انحصاری در ورزش (AR)، افزایش توجه به عدالت محوری و حقوق شهروندی در جامعه (JO)، تغییر در سبک و نوع خرید افراد جامعه (SS)، افزایش کاربرد هوش مصنوعی و فناوری‌های جدید در حوزه ورزش و سلامت (AI)، کاربرد فضاهای مجازی در آموزش و مربیگری ورزش (TC) و طراحی و تولید امکانات و تجهیزات مدرن و هوشمند ورزشی (ME) هستند.

در ناحیه ۴ (قسمت جنوب غربی نمودار) متغیرهای قرار دارند که از سایر متغیرهای سیستم تأثیر نمی‌پذیرند و تأثیری هم بر آنها ندارند. این متغیرها که به عنوان متغیرهای مستقل شناخته می‌شوند ارتباط بسیار کمی با سیستم داشته و نه باعث توقف یک متغیر اصلی و نه باعث تکامل و پیشرفت یک متغیر در سیستم می‌شوند. تنها یک متغیر یعنی کاهش فعالیت‌های تروریستی تهدیدگر مشارکت در ورزش (RT) در این ناحیه قرار دارد.

در نهایت نتایج نشان داد ۳ متغیر کاهش کلیشه‌ها در مورد شرکت اقشار مختلف در ورزش (RS)، کاهش تفاوت‌های جنسیتی در مشارکت افراد در ورزش (GD) و تغییر در سبک و نوع خرید افراد جامعه (SS) که در اطراف مرکز ثقل نمودار قرار دارند به عنوان متغیرهای تنظیمی محسوب می‌شوند. این متغیرها می‌توانند در طول زمان به متغیرهای تأثیرگذار یا دوجویی ارتقا یابند.

جدول ۵. پیشران‌های کلیدی تأثیرگذار (مستقیم و غیرمستقیم)

رتبه	پیشران	تأثیرگذاری مستقیم	پیشران	تأثیرگذاری غیرمستقیم
۱	MS	۴۱۷	MS	۴۱۲
۲	VS	۴۰۱	VS	۳۹۷

۳۸۶	OS	۳۹۱	OS	۳
۳۷۶	LI	۳۸۰	SD	۴
۳۷۵	SD	۳۸۰	LI	۵
۳۷۴	GR	۳۷۵	GR	۶
۳۶۹	SP	۳۷۰	CA	۷
۳۶۹	CA	۳۶۴	SP	۸

جدول ۵ پیشران های کلیدی تاثیرگذار بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق بر حسب تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم آنها را نشان می دهد. داشتن ارتباط قوی (تعداد و شدت) با سیستم نشان از مهم بودن یک متغیر دارد. متغیری که چنین ویژگی را دارد، متغیر کلیدی نامیده می شود. همچنین، متغیرهایی که میزان اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم آنها بالا باشند، در اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم جابه جایی کمی داشته باشند و در نقشه وضعیت اثرگذاری در ناحیه دوجبهی قرار داشته باشند، به عنوان متغیر کلیدی محسوب می شود. با توجه به این، ۸ متغیر افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش در سطح جامعه (MS)، رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش (VS)، حمایت مسئولان و مدیران بالاتر به از توسعه ورزش همگانی (OS)، شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار (SD)، درگیر کردن قانونی سازمان های مختلف برای توسعه ورزش همگانی (LI)، وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی (GR)، تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی و سلامت محور (CA) و افزایش برنامه های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی (SP) به عنوان پیشران کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق محسوب می شوند.

بحث و نتیجه گیری

هر سیستمی که خواهان موفقیت باشد، باید با نگاه به آینده و بررسی تمام پیچیدگی ها، اهداف خود را مشخص نماید و نحوه و زمان رسیدن به آن اهداف را در این محیط پرتلاطم و دائما در حال تغییر مشخص سازد (نظری و همکاران، ۱۳۹۹). سیستم ورزش همگانی نیز برای رسیدن به اهداف متعالی و غایی خود نیازمند رشد و توسعه در هر جامعه ای به خصوص جوامع جهان سوم از طریق نگاه موشکافانه و دقیق به آینده است. توسعه ورزش همگانی به معنای ایجاد فرصت مشارکت بیشتر افراد در ورزش همگانی و ارتقاء و بهبود دستاوری های حاصل از این مشارکت است. از آنجایی که برنامه ریزی برای توسعه ورزش همگانی تحت تأثیر کلان روندها، اقدامات، رویدادها و عناصر مختلفی است که اغلب با عدم قطعیت همراه هستند، بنابراین، شناخت فضاهای احتمالی آینده ضرورت پیدا می کند. با توجه به این هدف این تحقیق شناسایی و تحلیل پیشران های کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق بود.

با توجه به نتایج تحقیق ۸ متغیر افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش در سطح جامعه (MS)، رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش (VS)، حمایت مسئولان و مدیران بالاتر به از توسعه ورزش همگانی (OS)، شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار (SD)، درگیر کردن قانونی سازمان های مختلف برای توسعه ورزش همگانی (LI)، وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی (GR)، تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی و سلامت محور (CA) و افزایش برنامه های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی (SP) به عنوان پیشران کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق محسوب می شوند.

افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش در سطح جامعه به عنوان یک پیشران کلیدی در توسعه ورزش همگانی کشور عراق شناخته شد. تحقیقات مختلفی به نقش رسانه های در توسعه ورزش اشاره داشته و نشان داده اند رسانه ها به خصوص رسانه های جمعی نقش بسیار مهم و موثری در توسعه ورزش دارند. به عنوان مثال، تحقیقات سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲)، شهبازی

و همکاران (۱۳۹۲)، صفاری (۱۳۹۲)، مهدی زاده و اندام (۱۳۹۳)، وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، حیدری و همکاران (۱۳۹۷) و آصفی (۱۳۹۷) نقش مهم رسانه های جمعی در توسعه ورزش همگانی را تاکید کرده اند. آصفی (۱۳۹۷)، نشان داد رسانه های جمعی می توانند نقش قابل توجهی در تغییر نگرش و باور افراد، اطلاع رسانی، آموزش و فرهنگ سازی ورزش همگانی و نهادینه کردن آن در جامعه ایفا کنند. امروزه رسانه های جمعی به منبع غالب شکل گیری واقعیت های اجتماعی در جوامع تبدیل شده اند و مسئول بخش اعظمی از مشاهده ها و تجربه هایی هستند که ما از طریق آنها درک خود را نسبت به جهان پیرامون و نحوه عملکرد آن سامان می بخشیم. در واقع، بخش عمده ای از نگرش ما به دنیا ریشه در پیام های رسانه ای دارد که از پیش ساخته شده اند. آنها به لحاظ دارا بودن دامنه نفوذ وسیع اثر مستقیمی بر ارزش ها و هنجارهای جامعه دارند. همچنین، در تغییر آگاهی ها و نگرش های جامعه نقش بسزایی ایفا می کنند (روشندل اربطانی، ۱۳۸۶ به نقل از آصفی، ۱۳۹۲). از این رو، می توان گفت افزایش حمایت رسانه ها از توسعه ورزش همگانی در کشور عراق بی شک می تواند زمینه ساز توسعه آن را در آینده فراهم کند.

یکی دیگر از پیشران های کلیدی در توسعه ورزش همگانی کشور عراق رشد و گسترش کاربرد فضای مجازی و اینترنتی در حوزه ورزش شناخته شد. تحقیقات مختلفی به نقش فضای مجازی و اینترنتی در توسعه ورزش اشاره داشته اند (به عنوان مثال، اسکندری و غفوری، ۱۳۹۴ و موسوی و دهقانی، ۱۳۹۹). امروزه رسانه های اجتماعی دائما در حال گسترش و پیشرفت هستند و به طور قابل توجهی زندگی مردم را در سراسر جهان تحت تاثیر قرار داده اند. رسانه های اجتماعی تاثیرگذاری زیادی بر افراد دارند و از آنجایی که درصد بالای افراد جامعه جزء کاربرای شبکه های اجتماعی هستند، از این رو، از این بستر به عنوان یک رسانه برای ترغیب افراد به ورزش کردن، فرهنگ سازی در ورزش و توسعه ورزش همگانی و به ویژه از طریق اشتراک گذاری ویدئوها، عکس ها و گیف های ورزشی و آموزشی استفاده کرد (اسکندری و غفوری، ۱۳۹۴). فضای مجازی با داشتن بستر قوی یکی از ابزارهای مناسب برای شکل دهی رفتارهای سلامت محور همچون ورزش و حرکات ورزشی است و می توان گفت یکی از مزایای اصلی و متمایز اینترنت از دیگر ابزار اطلاع رسانی، قابلیت مشارکت افراد در آن است که در ابزارهای دیگر اطلاع رسانی نظیر تلویزیون، رادیو و روزنامه وجود ندارد (موسوی و دهقانی، ۱۳۹۹). از این رو، می توان گفت با مدیریت و کاربرد صحیح فضای مجازی در حوزه ورزش همگانی می توان زمینه رشد و توسعه آن در آینده را فراهم کرد.

حمایت مسئولان و مدیران بالارته از توسعه ورزش همگانی یکی دیگر از پیشران های کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق بود. سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲)، شهبازی و همکاران (۱۳۹۲)، مهدی زاده و اندام (۱۳۹۳)، وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، حیدری و همکاران (۱۳۹۷)، نسترن بروجنی و همکاران (۱۳۹۷) و آصفی (۱۳۹۷) در تحقیقات خود نشان دادند حمایت مسئولان و مدیران بالارته از توسعه ورزش همگانی نقش مهمی در توسعه آن دارد. مدیران و مسئولان بالارته دولتی می تواند با حمایت مالی از ورزش همگانی و سرمایه گذاری بروی پارک ها و فضاهای تفریحی مشارکت در ورزش های همگانی را افزایش دهند. آنها از طریق تعیین اهداف، راهبردها و سیاست گذاری کلان در زمینه ورزش همگانی، اتخاذ تمهیدات لازم برای تحقق اهداف و راهبردها، اختصاص و توزیع مناسب بودجه، ایجاد هماهنگی لازم بین واحدهای مسئول، تعیین دستگاه های مسئول ورزش همگانی، گسترش امکانات و تسهیلات ورزش همگانی، تنظیم و تصویب آیین نامه ها و قوانین سازمانی تشویقی و تنبیهی در عرصه ورزش همگانی و غیره می تواند گام های مهمی در رشد، توسعه و نهادینه کردن ورزش همگانی در جامعه بردارند (آصفی، ۱۳۹۷). از این رو، می توان گفت رشد و توسعه آینده ورزش همگانی نیازمند حمایت مسئولان و مدیران بالارته از این امر مهم است. از دیگر پیشران های کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق شناخت ورزش به عنوان عامل موثر در توسعه پایدار بود. توسعه پایدار عبارت است از هم افزایی مقاصد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست محیطی برای ارتقای رفاه و آسایش نسل امروزی، بدون آسیب به امکان برآورده کردن نیازهای نسل های آینده تعریف شده است. ورزش به دلیل ارتباط با بسیاری از فرصت های اقتصادی مانند گردشگری، بازاریابی و رسانه می تواند گزینه مناسبی برای حرکت کشورها به سمت توسعه پایدار باشد. همچنین،

ورزش سهم روزافزونی در تحقق صلح، احترام، سلامت، آموزش اجتماعی و توانمندسازی زنان و جوانان دارد که به همین دلیل می‌تواند نقش مهمی در توسعه پایدار ایفا کند (قربانی و همکاران، ۱۳۹۹). از این رو، بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی، ورزش را وسیله‌ای برای دستیابی به نتایج غیرورزشی مانند ارتقای حقوق بشر و کرامت انسانی در نظر گرفته‌اند (کیراکوسیان، ۲۰۱۹). بنابراین، می‌توان گفت شناخت ورزش به عنوان یک عامل موثر در توسعه پایدار بین مدیران و مسئولان کشور عراق می‌تواند زمینه ساز حمایت و توجه بیشتر به این پدیده اجتماعی و از این طریق رشد و توسعه آن در آینده را فراهم سازد.

درگیر کردن قانونی سازمان‌های مختلف برای توسعه ورزش همگانی پیشران کلیدی موثر دیگری در توسعه ورزش همگانی کشور عراق بود. تحقیقات سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲) و وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند درگیر کردن قانونی سازمان‌های مختلف برای توسعه ورزش همگانی نقش مهمی در توسعه آن دارد. الزام سازمان‌های مختلف جامعه از طریق قانون در کمک به رشد و توسعه ورزش همگانی می‌تواند مدیران و مسئولان سازمان‌های مختلف را مکلف کند تا حمایت‌های مختلف فکری، مالی، تجهیزاتی و ... در جهت توسعه داشته باشند. از این رو، درگیر کردن قانونی سازمان‌های مختلف کشور عراق برای توسعه ورزش همگانی می‌تواند عامل موثری در گسترش آن در آینده باشد.

یکی دیگر از پیشران‌های کلیدی توسعه ورزش همگانی کشور عراق وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی بود. تحقیقات نشان داده‌اند قوانین و مقررات دولتی می‌توانند نقش مهمی در توسعه ورزش همگانی دارند (به عنوان مثال، آصفی و همکاران (۱۳۹۲)، سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲)، شهبازی و همکاران (۱۳۹۲)، صفاری و همکاران، (۱۳۹۴)، وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، نسترن بروجنی و همکاران (۱۳۹۷) و علیزاده و همکاران (۱۴۰۰)). استفاده از قوانین و مقررات مناسب و لازم‌الاجرا در زمینه ورزش همگانی و به عبارتی اتخاذ قوانین تشویقی و تنبیهی مشارکت افراد در ورزش همگانی به عنوان یک فعالیت ارتقا دهنده سلامتی یا سیاست‌های توسعه ورزش همگانی می‌تواند به توسعه و نهادینه شدن آن در جامعه کمک کند (آصفی و همکاران، ۱۳۹۲). از این رو، وضع قوانین و مقررات دولتی حامی ورزش همگانی می‌تواند زمینه‌ساز رشد و توسعه آن در آینده باشد. دیگر پیشران کلیدی موثر بر توسعه ورزش همگانی در کشور عراق تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی و سلامت محور بود. در این خصوص تحقیقات مختلف نشان داده‌اند تغییر باور و نگرش افراد به ورزش همگانی، زمینه مشارکت بیشتر افراد در آن و رشد و توسعه ورزش همگانی را فراهم می‌سازد (به عنوان مثال، سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲)، شهبازی و همکاران (۱۳۹۲)، میرزازاده و شجاع (۱۳۹۶)، وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، آصفی و همکاران (۱۳۹۷)، علیزاده و همکاران (۱۴۰۰) و عزیزبان کهن و همکاران، (۱۴۰۱)). لازمه مورد پذیرش قرار گرفتن ورزش همگانی در بین آحاد جامعه و رشد و توسعه آن تغییر در باور و نگرش افراد نسبت به ورزش همگانی است. باور و اعتقاد به همگانی ورزش به معنای باور و اعتقاد به مفید و موثر بودن ورزش همگانی در ایجاد و حفظ سلامت، شادابی و نشاط فردی و اجتماعی و همچنین تاثیر آن در تقویت روابط اجتماعی و جنبه‌های عاطفی و شناختی فرد است. شکل‌گیری باور و نگرش مثبت به ورزش همگانی و درک اهمیت آن در زندگی روزمره می‌تواند مشوق شرکت در ورزش همگانی باشد (آصفی و همکاران، ۱۳۹۷). از این رو، باور و نگرش مثبت و صحیح به ورزش همگانی و درک نقش آن در سلامت فردی و اجتماعی می‌تواند زمینه رشد و توسعه آن در آینده را فراهم سازد.

در نهایت افزایش برنامه‌های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی پیشران کلیدی دیگر موثر بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق بود. تحقیقات (سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲)، شهبازی و همکاران (۱۳۹۲)، مهدی زاده و اندام (۱۳۹۳)، منافی و همکاران (۱۳۹۵)، وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) و عزیزبان کهن و همکاران، (۱۴۰۱)) نشان داده‌اند که برنامه‌های اجتماعی مشوق مشارکت ورزشی و سلامت فردی عامل مهمی در ایجاد نیاز و انگیزه در افراد جهت مشارکت در ورزش همگانی محسوب می‌گردد. برنامه‌ها و جشنواره‌های ورزشی در حوزه ورزش همگانی با در معرض‌گذاری و نمایش ورزش همگانی در دید آحاد افراد

جامعه می‌تواند به عنوان یک مشوق عمل کرده و نیاز و انگیزه حضور در ورزش همگانی را بین افراد مختلف تحریک کند و از این طریق زمینه رشد و توسعه آن در آینده را فراهم سازد.

به طور کل نتایج تحقیق نشان داد در مجموع ۳۰ پیشران بر توسعه ورزش همگانی کشور عراق تاثیرگذار هستند که طبق تحلیل صورت گرفته با کمک نرم افزار میک مک تاثیرات این پیشران ها یکسان نبوده و تاثیرات متفاوتی دارند. نتایج تحلیل نشان داد ۲ پیشران به عنوان پیشران های تاثیرگذار (تأثیرگذاری بیشتر و تأثیرپذیری کمتر) هستند. ۲۱ پیشران به عنوان پیشران های راهبردی یا دووجهی شناخته شدند که از این تعداد ۸ پیشران به عنوان متغیر ریسک شناخته شده اند که به عنوان پیشران های کلیدی محسوب می شوند و ۱۳ پیشران نیز به عنوان پیشران های هدف شناخته شدند که نتایج سیستم را به نمایش می گذارند. ۶ پیشران به عنوان پیشران های وابسته شناخته شدند که تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالایی دارند و نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دووجهی بسیار حساس هستند. همچنین، یک پیشران به عنوان پیشران مستقل که از سایر متغیرهای سیستم تأثیر نمی پذیرند و تأثیری هم بر آنها ندارند، شناخته شد.

دنیای امروز، دنیای مملو از رقابت، توسعه بازارها، ظهور و رواج فناوریهای برتر و گسترش تجارت و اقتصاد است. شرط توفیق در این عرصه، بهره گیری از فرصت ها و رویارویی با چالش های پیشرو است. بسیاری از حوادث و رویدادهای آینده قابل پیش بینی و انتقاد هستند. دخالت انسان در این روند می تواند تغییر و تحولات مطلوب را ایجاد کند. اما در اغلب موارد اشتغال به زمان حال و تلاش در جهت رفع مشکلات موجود، مانع از آن می شود که مدیران و تصمیم گیرندگان به آینده بیندیشند؛ حال آنکه مشکلات کنونی ناشی از عدم شناخت آینده ای بوده است که اینک زمان حال نامیده می شود (امینی و همکاران، ۱۴۰۰). از این رو، مدیران و مسئولان کشور عراق به خصوص در حوزه ورزش می‌توانند با در نظر گرفتن پیشران‌های شناسایی شده و به‌ویژه تاکید بر پیشران‌های کلیدی شناسایی شده در تحقیق حاضر ضمن شناخت نسبت به آینده زمینه رشد و توسعه ورزش همگانی در کشور عراق را طی سال‌های آتی در یک افق ۱۰ ساله فراهم سازند.

تقدیر و تشکر

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری کنند.

References

- [Abdulsalehi, B., Nobakht Ramezani, Z., & Mohamadian, F. A. R. I. B. A. \(2021\). Futures Study Participation in public sport with A structural analysis approach. Sport Management and Development, 10\(1\), 16-29. \(In Persian\)](#)
- [Alizadeh, S., Janani, H., Najafzadeh, M. R., Barghi Moghadam, J., & Dana, A. \(2021\). Identifying the Effective Factors on Participation in Public Sports in West Azerbaijan Province. Research in Sport Management and Marketing, 2\(3\), 37-50. \(In Persian\)](#)
- [Aman, M. S., Mohamed, M., & Omar-Fauzee, M. S. \(2009\). Sport for all and elite sport: underlining values and aims for government involvement via leisure policy. European journal of social sciences, 9\(4\), 659-668.](#)
- [Amini, M., Shokouhi, M. A., Khakpour, B., & Rahnama, M. R. \(2022\). Analysis of Key Factors and Drivers Affecting the Position of Ghaen City in Regional Development. Journal of Geography, 20\(72\). \(In Persian\)](#)
- [Anabestani, A., & Hoseini, S. P. \(2022\). Analysis of Key Drivers Affecting the Acceptance of Community-based Tourism in Rural Settlements with a Futuristic Approach \(Case Study: Shirvan County\). \(In Persian\)](#)

Asefi, A. A. (2012). Identification and modeling of effective factors in institutionalizing sport for all in Iran, Doctoral thesis, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Tehran. (In Persian)

Asefi, A. A. Khabiri, M., Asadidasjerdi, H., and Godarzi, M. (2012). Investigating effective organizational factors in institutionalizing public sports in Iran. Journal of sports management and movement behavior, 10(20), 63-76. (In Persian)

Asefi, A. A. (2018). The identifying and prioritizing effective groups in the institutionalization of sport for all in Iran. Research on Educational Sport, 6(15), 247-270. (In Persian)

Asgharpour, M. J. (2017). Group decision-making and game theory with an operations research perspective, University of Tehran, Publishing and Printing Institute. (In Persian)

Astle, A. (1989). What is a development? New Zealand journal of Geography, 87, 13-15.

Astle, A. M. (2014). Sport development-plan, programme and practice: a case study of the planned intervention by New Zealand cricket into cricket in New Zealand: a thesis presented in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy, School of Management, College of Business, Massey University, Palmerston North, New Zealand (Doctoral dissertation, Massey University).

Azizian Kohan, N., Aghaee Shahri, M. S., & Malaei Koohi, M. (2022). Identifying the Indicator of the future of Iranian public sports. Sport Management and Development. (In Persian)

Beram, J. A., & Semotiuk, D. (1991). Sport for all: facts and fantasy in the United States and Canada. Sport for All in the 90s. Aachen, Germany: Meyer and Meyer Verlag.

Collins, M. (1995). Sports development regionally and locally. Loughborough: Loughborough University for Sports Council and Institute of Leisure and Amenity Management.

DaCosta, L. & Miragaya, A. (eds.) (2002). Worldwide Experiences in Sport for All. Oxford: Meyer & Meyer Sport (UK), pp. 751 – 786.

Donnelly, P., Darnell, S., Wells, S., & Coakley, J. (2007). The use of sport to foster child and youth development and education. Sport for development and peace, International Working Group (SDP/IWG): Literature reviews on sport for development and peace, 7-47.

Eady, J. (1993). Practical sports development. Longman Group UK Ltd.

Eskandari, S., and Ghafouri, F. (2014). The role of social networks on the development of sports for all, the second national conference of the Iranian Sports Management Scientific Association, Tehran. (In Persian)

Farokhshahinia, R., Shirvani Naghani, M., & Hemati Afif, A. (2022). Environmental Scanning of Sections Quad Iran's Sports Based on Strategic Foresight and Analysis of Consequences by Future Wheel Method. Strategic Management Researches, 28(85), 121-154. (In Persian)

Fathi, M. R., Maleki, M. H., & Moghaddam, H. (2018). Futures investment and financing of rail transportation industry (machinery and equipment). Future study Management, 29(113), 33-54. (In Persian)

Gavigan, J., Scapolo, F., Keenan, M., Miles, I., Farhi, F., Lecoq, D., ... & Di Bartolomeo, T. (2001). FOREN (Foresight for Regional Development Network) a practical guide to regional Foresight.

Girginov, V. (2008). Management of sports development as an emerging field and profession. Management of sports development, 3-37.

Ghalami Cheraghtapeh, M., Darban Astaneh, A., & Khorasani, M. (2022). Identifying and Analyzing the Drivers of Rural Tourism Development (Case Study: Urmia City). Journal of Iran Futures Studies, 6(2), 221-244. (In Persian)

Ghorbani, M. H., Safari Jafarloo, H. R., & Esmaeili, M. R. (2020). Sustainable Development through Sport: Barriers and Strategies. Sport Management Studies, 12(60), 83-102. (In Persian)

Habibi, Arash; Afridi, Sanam (2022). Multi-indicator decision-making, Tehran: Naron Publications. (In Persian)

Heidari, M., Saberi, A., & Kargar, G. (2018). Meta-Analysis of Studies Factors and Strategies Attract People to the Development of Sport for All in the Last 10 Years. Research on Educational Sport, 6(14), 111-130. (In Persian)

Jespersen, E. (2015). Sport for all frail bodies. Physical Culture and Sport. Studies and Research, 65(1), 74-85.

Kirakosyan, L. (2019). Sport for all and social inclusion of individuals with impairments: a case study from Brazil. Societies, 9(2), 44.

Khazaei, S., and Mahmoudzadeh, A. (2014). Futures study. Shahinshahr: Elmafarin, Isfahan: Pars Zia.

Kuosa, T. (2012). The Evolution of Strategic Foresight: Navigating Public Policy.

Levermore, R., & Beacom, A. (2009). Sport and development: Mapping the field. Sport and international development, 1-25.

Lustig, P. (2017). Strategic Foresight. Learning from the Future. Axminster: Triarchy Press.

Manafi, F., Ramazaninejad, R., Gohar rostami, H., Pourkiyani, M. (2016). The sport participation development in the Iran's public universities. Research on Educational Sport, 9, 65-90. (In Persian)

Mehdizadeh, R., and Andam, A. (2014). Developing strategies of sport for all in Iran universities. Sport Management Studies, 6(22), 15-38. (In Persian)

Minen, M. T., Morio, K., Schaubhut, K. B., Powers, S. W., Lipton, R. B., & Seng, E. (2020). Focus group findings on the migraine patient experience during research studies and ideas for future investigations. Cephalalgia, 40(7), 712-734.

Mirzazadeh, Z., Shajie, K. (2017). Designing and development strategic plan of university sport (case study: Physical Education Office of Ferdowsi University). Research on educational sport, 5(12), 61-78. (In Persian)

Mohammadpour, S., Salarzahi, H., Kamalian, A. R., Yaqoubi, N. M., and Mehdi, M. (2021). Identifying and analyzing the strategic drivers of Entrepreneurial University using the approach of analyzing mutual effects. Iranian Engineering Education Quarterly, 23(89). 133-156. (In Persian)

Mousavi, S. T., and Deghani, M. (2019). The importance and role of virtual space in the development of sports in the country and providing a model. Journal of contemporary research in science and research, 2(15), 34-44. (In Persian)

NastaranBoroujeny, I., Ghorbani, M., Kouzechian, H., & Ehsani, M. (2018). Identification of the development of the culture of sport for all in Iran. Sport Management Journal, 10(4), 723-738. (In Persian)

Nazari, S., Razavi, M. H., Amirnejad, S., & Rezayan Ghayeh Bshi, A. (2021). Iranian Public Sports Scenarios on the Horizon 2032. Journal of Iran Futures Studies, 5(2), 309-333. (In Persian)

Palm, J., & Wolfyang, B. (2002). Sport for all as s departure into unknown lands of sport. Germany, 11(5), 25.

Rahspar, Z., Salehi, K., Ezzati, M., and Zulfqarzadeh, M. M. (2019). Identification and structural analysis of the mutual influence of drivers of change in the field of education. Educational innovations Quarterly, 70(18), 101-126. (In Persian)

Ranjbar Heydari, V., Ghorbani, A., Simber, R and Hajiani, E. (2016). Identifying and explaining the factors and drivers affecting the relations between Iran and the Persian Gulf Cooperation Council on the ten-year horizon using the Mikmak method. Defense Future Research, 1(2): 7-36. (In Persian)

Rustandi, E., Suherman, A., Ma'mun, A, Rudi, B. (2021). Sport for All in Indonesia: A Review of Sport Development Concept. International Journal of Human Movement and Sports Sciences 9(4A): 130-135.

Saffari. M. (1392). Designing the model of sport for all in Iran. doctoral thesis, Faculty of Physical Education, Tarbiat Modares University. (In Persian)

Saffari, M., Ehsani, M., and Amiri, M. (2016). An analysis of Iran's public sports using structural equation modeling. Journal of research in sports management and movement behavior, 5(9), 83-94. (In Persian)

Sameenia, M., Paymanizad, H., & Javadipour, M. (2013). The Pathology of strategic of sport for all in Iran and provide development solutions based on SWOT model. Sport Management Studies, 5(20), 221-228. (In Persian)

Schwartz, P. (2012). The art of the long view: planning for the future in an uncertain world. Currency.

Shahbazi, M., Shabani Moghadam, K., and Safari, M. (2012). Public sports (necessity, obstacles, solutions). Majles and Rahbord Quarterly, 20(76), 69-97. (In Persian)

Shahvali Kohshouri, J., Askari, A., & Nazari, R. (2022). Identifying the effective Wild Cards and drivers on the future of Iran's educational sport. Research on Educational Sport, 10(26), 84-51. (In Persian)

Sharif Shaykh Al-Islami, S. J., Nazarizadeh, F., & Gaeini, A. (2021). Analysis of trends and drivers affecting future social networks. New Media Studies, 7(27), 399-359. (In Persian)

Shilbury, D., Sotiriadou, K. P., & Green, B. C. (2008). Sport development. Systems, policies and pathways: An introduction to the special issue. Sport management review, 11(3), 217-223.

Shirvaninoghani, M., and Bayat, R. (2018). Identifying and analyzing the drivers of the process of improving economic added value in line with the future vision of companies. Rahbord Journal, 27(86), 49-69. (In Persian)

Vafaei Moghaddam, A., Farzan, F., Razavi, S. M. H., & Afshari, M. (2019). Serveing the development causes of sport for all based on Grounded Theory. Sport Management Studies, 10(52), 43-72. (In Persian)

Van de Pol, P. (2014). Foresight as a Strategic Long-Term Planning Tool for Developing Countries. Global Center for Public Service Excellence (GCPSE), UNDP, Singapore, 4-18.

World Health Organization. (2022). Foresight approaches in global public health: a practical guide for WHO staff.